

Jak uvedeno, vyslovuje se nejvyšší soud co nejdůrazněji proti decentralisaci soudnictví ve III. stolici.

S druhé strany však plně přidává se k vývodům profesora dra Otta, napadajícím omezení přípustnosti dovolání. Nejvyšší soud uznává ospravedlněným omezení přípustnosti dovolání ve věcech nepatrných (a ovšem i ve sporech pro rušenou držbu), jak tomu bylo dosud, jinak však zásadně přimlouvá se za to, by škrtnuty byly § 502 odstavec třetí a čtvrtý rak. c. ř. a § 521, odstavec první (v doslovu čl. VII. lit e) zákona čís. Sb. z. a n. 161—21 a 123—23) uher. c. ř. s.

S výhradou tohoto svého stanoviska poukazuje nejvyšší soud ohledně statistických dat na své celoroční výkazy, a ohledně otázky, zda při zamyšleném přesunu dovolání na vrchní zemské soudy doporučuje se setrvati při hranici 5000 Kč, či jíti snad pod ní, podotýká, že tato hranice, ať zvolí se tak či onak, zůstane konec konců volena libovolně, bez podchytitelného substrátu.

PRAKTICKÉ PŘÍPADY.

Při stavebních živnostech jest podnikatelem ve smyslu §u 46 zák. o úr. poj. oproti dělníku na staveništi úraz utrpěvšímu jen ten živnostník, v jehož službě a na jehož účet dělník na stavbě pracoval. Jiný živnostník na stavbě spolučinný je třetí osobou, ručící i za lehké zavinění.

V ohledu skutkovém jest nesporno, že 7. října 1920 stržena byla prudkým větrem střecha s novostavby a že sřícením jejím přišel o život otec a živitel žalobců. Dále jest nesporno, že novostavbu prováděli oba žalovaní a to B jako oprávněný stavitel, který vykonával dozor, a C. jako vlastní prováděč stavby. Konečně je nesporno, že dělník A., otec nezletilých žalobců, byl zaměstnán u kamenické firmy X., že v osudný den pracoval sice také na téže novostavbě, ale jako dělník této firmy X, které zadány byly přímo stavebníkem kamenické práce, a na její účet a že žalovaní s onou kamenickou prací neměli co činiti. Žalovaní v trestním řízení se hájili, že ani nevěděli, že dělník kamenický A. při stavbě pracuje, že oni ho nezjednali.

První soud zamítl žalobní nárok dítek proti žalovaným

uplatněný ve smyslu § 1327 obč. zák. po srážce částek, jež jim platí úrazová pojišťovna dělnická, jsa toho mínění, že žalovaní jako podnikatelé ručili by jen tehdy, kdyby byli úmyslně úraz způsobili (§ 46 úr. zák.). Soud stolice II. zrušil rozsudek ten a nařídil jednati věcně, poněvadž žalované nelze v daném případě pokládati proti dělníku A. za podnikatele, když tento nepracoval v jejich službách a na jejich účet, nýbrž že pokládati je sluší za osobu třetí, které ručí podle obecných předpisů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody: Předpisy §§ 45—47 zák. úraz. jednají o ručení podnikatelů a třetích osob za úrazy a to: § 45 o ručení podnikatele nebo jeho zákonného zástupce vůči pojišťovně, § 46 o ručení podnikatele nebo jeho zák. zástupce vůči pojištěnci neb osobám po něm pozůstalým a § 47 o ručení plnomocníků nebo zástupců podnikatelových, pak jeho dozorců jakož i jiných osob, které úraz buď úmyslně neb zaviněním způsobily, vůči pojišťovně i pojištěnci, pokud se týče jeho pozůstalým.

Co zákon míní »podnikatelem« ve smyslu § 46, vysvětluje v § 45 poukazem na § 11. Tento vykládá, kdo se pokládá za podnikatele podniku pojištění podrobeného (§ 10) a uvádí v odst. 1., že ten, na jehož účet provozování se děje. V odst. 2. pak rozvádí tuto zásadu pro t. zv. živnosti stavební ve smyslu § 1 odst. 2. zák. o úraz. pojištění ve znění článku I. zák. ze dne 29. dubna 1912 č. 96 ř. z. uváděje, že u podniků stavebních, pokud jde o dělníky, kteří zaměstnání jsou v živnostenských podnicích ku provozování staveb se vztahujících, pokládá se za podnikatele příslušný živnostník. Předpis ten byl nutným proto, že při stavbách spolupůsobí kromě stavitele celá řada samostatných živnostníků, kteří zaměstnávají své lidi, takže by mohla vzejíti pochybnost, kdo v tom kterém případě pokládá se vůči pojišťovně za podnikatele, jde-li o toho kterého zaměstnance.

Jen tento předpis § 11 odst. 2. první věta je pro tento spor rozhodným a z tohoto předpisu, jakož i z předpisů §§ 45 a 46 zák. a z úmyslu zákona jest zjevné, že žalovaní vůči dělníku A., jenž na stavbě přišel o život, nebyli podnikateli po rozumu § 46 zák. o úraz. pojištění.

Tento posléz uvedený předpis — jak již řečeno — upravuje ručení podnikatele vůči pojištěnci, pokud se týče vůči osobám, po něm pozůstalým, a má na mysli takové pojištěnce, kteří v podniku dotyčného podnikatele byli pojištěni. Úmyslem zákona bylo zmírniti osobní ručení podnikatele tím způsobem, že

ručí jen za úrazy úmyslně způsobené, a to proto, že podnikatel musil z největší části přispívat na úrazové pojištění svého zaměstnance (§§ 17 a 22 zák. o úraz. poj.). Výhody § 46 může se tedy dovolávat jen ten podnikatel, který nesl břímě placení pojistného za dotčeného zaměstnance, jenž úraz utrpěl.

Žalovaní nebyli však zaměstnateli dělníka A., neplatili mu mzdy, ze které by byli mohli příslušnou kvotu pojistného strhováti (§ 22), neplatili za něho sami pojistného a nepřihlásili ho k úrazovému pojištění. Naopak zaměstnavatelkou A-ovou byla kamenická firma X, která provozuje živnost, v níž jsou práce stavební prováděny a která je sama úrazovému pojištění podrobena. Podle § 1 č. 3 zák. z 26. prosince 1893 č. 193 ř. z. náleží totiž živnost mistrů kamenických ke koncesovaným stavebním živnostem a podle čl. I. č. 10 zák. z 20. července 1894 č. 168 ř. z. jest podrobena povinnosti pojistné podle zákona o úrazovém pojišťování dělníků. Jenom tato firma, která dělníka A. zaměstnávala a na jejíž účet on na staveništi konal práce kamenické, jest příslušným živnostníkem ve smyslu § 11 odst. 12 zák. o úrazovém pojištění a jen tuto firmu možno pokládati za podnikatele vůči A-ovi po rozumu § 46 zák. o úraz. pojištění. Marně se tedy v tomto sporu dovolávají žalovaní vlastností podnikatelů vůči A-ovi, kterého se v trestním řízení jako svého zaměstnance odříkali.

Výjimečný předpis § 46 zák. o úraz. poj. pro žalované neplatí, naopak platí pro ně jako pro třetí osoby ve smyslu § 47 odst. 1. zák. o úraz. poj. předpisy 30. hlavy obecného zák. obč., tedy i § 1327 obč. zák. a ručí tudíž i za pouhé kulposní jednání nebo opominutí, jež jest s nastalou škodou v příčinné souvislosti.

Při tom se připomíná, že k jejich ručení podle § 47 zákona o úraz. poj. a § 1327 obč. zák. stačí i jen lehké zavinění a nikoli jen hrubé, jak by se z českého textu § 47 odst. 1. zákona 28. prosince 1887 č. 1 ex 1888 ř. z. zdáti mohlo, jelikož byla tu nesprávně přeložena slova německého autentického textu »oder für ein Verschulden« slovy: »nebo hrubým zaviněním«.

Vina žalovaných jest zjištěna již trestním rozsudkem, dlužno tedy, jak právem usoudil odvolací soud, zabývat se uplatňovanými nároky co do výše a otázkou solidarity ručení žalovaných.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 13. listopadu 1923 R I 936/23.

—er.